

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool Menorah

Plaats : Oosterhout Nb
BRIN nummer : 08JV|C1
Onderzoeksnummer : 292064
Datum onderzoek : 6 april 2017
Datum vaststelling : 1 juni 2017

SAMENVATTING

Basisschool Menorah heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Wat gaat goed?

Basisschool Menorah is een solide basisschool die de afgelopen jaren sterk gegroeid is in leerlingenaantal en waarvan de leerlingenpopulatie geleidelijk meer gemêleerd is geworden op basis van culturele achtergrond. Deze twee ontwikkelingen stellen gedeeltelijk andere eisen aan het onderwijs. Zowel qua inhoud als qua organisatie. De school heeft tot nu toe goed ingespeeld op deze veranderingen.

Qua inhoud is er allereerst veel meer aandacht voor structuur en rust binnen de groepen. Ook passen de leraren meer variatie in werkvormen toe wat de betrokkenheid van leerlingen stimuleert. Daarnaast besteden de leraren meer aandacht aan respectvolle sociale omgang tussen leerlingen en aan groepsvorming. Zij slagen erin om - vooral via positieve reacties op gewenst gedrag - een goed pedagogisch klimaat te realiseren. In deze benadering trekken de leraren één lijn binnen de school. Tot slot is het team veel bewuster bezig met de afstemming van het onderwijs op de verschillen tussen de leerlingen en zijn de leraren in de onderbouw vanuit ontwikkelingsdoelen gaan werken.

Vanwege de toename van het aantal leerlingen is er ook meer structuur in de schoolorganisatie gekomen. De school heeft geïnvesteerd in haar kwaliteitszorg, heeft nu goed zicht op haar eigen kwaliteit en werkt heel planmatig aan verdere verbetering en ontwikkeling. Het relatief jonge team is gedreven en bereid zich te ontwikkelen. De school kent verschillende werkgroepen en specialisten die ieder vanuit hun expertise een bijdrage leveren aan de schoolontwikkeling.

Wat kan beter?

Basisschool Menorah heeft ook nog ruimte om zich verder te ontwikkelen. Zo geeft de meer gemêleerde instroom aanleiding om expertise op NT2-onderwijs binnen te halen. Ook zou de school voor zichzelf nog preciezer kunnen nagaan in welke mate de tussendoelen van burgerschap en sociale cohesie in het huidige aanbod voldoende aan bod komen. Een derde punt is het stellen van reële maar ook ambitieuze streefdoelen die passend zijn bij de leerlingenpopulatie. De school evalueert haar opbrengsten zorgvuldig maar leunt daarbij erg op de ondergrenzen van de inspectie. Het is wenselijk om streefdoelen te gebruiken die boven deze ondergrenzen liggen.

Wat moet beter?

Voor basisschool Menorah zijn op dit moment geen punten die vanuit de wettelijke eisen om directe verbetering vragen. De basis is in orde, alle onderzochte standaarden zijn als voldoende of goed beoordeeld.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen een onderzoek met een concept-waarderingskader. Dit kader is in juni 2016 bijgesteld. Vanaf 24 oktober krijgen scholen een onderzoek met dit bijgestelde onderzoekskader voor 2017. Zo ook basisschool Menorah. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 6 april 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleiders, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool Menorah. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Basisschool Menorah realiseert goed onderwijs en behoudt het basisarrangement van de inspectie.

De goede kwaliteit komt op verschillende manieren tot uiting. Allereerst geven de leraren goed les en volgen zij de ontwikkeling van de leerlingen nauwgezet. Zij slagen erin om in het lesgeven goed in te spelen op de verschillen in onderwijsbehoeften tussen leerlingen. De school hecht veel waarde aan rust en structuur binnen de groepen en realiseert op dit punt een sterke doorgaande lijn binnen de school. Ook de inspanning om vanuit activerende instructievormen leerlingen meer betrokken te laten zijn op hetgeen zij leren, leidt tot zichtbaar resultaat.

Het aanbod op basisschool Menorah is breed en eigentijds, maar de school kan deze tegelijkertijd op onderdelen nog versterken of beter uitwerken.

De leerlingen voelen zich veilig op school en geven aan dat er veel aandacht is voor omgangsvormen en onderling respect. Wanneer binnen een groep de groepssfeer onder druk staat, zet de school passende en effectieve interventies in om deze te herstellen.

De leerlingen halen aan het einde van de basisschool voldoende resultaten. De school zou haar streefdoelen op dit gebied wel explicieter en wellicht ambitieuzer kunnen maken. Dit is ook relevant in het licht van de sterk groeiende en tegelijkertijd veranderende leerlingenpopulatie. Op andere aspecten laat de school overigens goed zien dat zij anticipeert op de veranderende populatie. Zij kent de kwaliteit van het onderwijs en werkt gedisciplineerd en doelgericht aan verandertrajecten om deze verder te ontwikkelen. De professionele cultuur binnen de school is goed.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL MENORAH

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod		•	
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen			•

Onderwijsproces

We beoordelen de standaarden van het onderwijsproces overwegend als 'goed'.

Aanbod

In de eerste plaats bereidt het aanbod de leerlingen voldoende voor op het vervolgonderwijs en de samenleving. In de afgelopen jaren zijn op verschillende onderdelen de methodes vernieuwd. Ook in de kleutergroepen heeft de school flinke vernieuwingen in het aanbod doorgevoerd. Hierdoor is er nu sprake van doelgericht onderwijs aan kleuters waarbij voldoende gewaarborgd is dat de alle tussendoelen aan bod komen. Tegelijkertijd spelen de leerkrachten door de thema-keuze en door de variatie in speel-, leer- en werkvormen in op de behoefte aan spelend leren van deze leeftijdsgroep. Naast vernieuwingen heeft de school ook uitbreidingen doorgevoerd. Zo is er meer aandacht voor een uitdagend aanbod voor leerlingen die doorgaans weinig moeite met de leerstof hebben en is er via De Werkplaats meer aandacht voor cultuureducatie. Naast deze positieve elementen is er ook nog ruimte voor groei. Zo zou de school zich - gezien de veranderende populatie - explicieter kunnen verdiepen in de specifieke didactiek van NT2-onderwijs. Daarnaast kan de school, aansluitend op haar goed omschreven visie op burgerschap, inzichtelijker maken of en hoe zij nu aan alle aspecten van de kerndoelen op dit onderdeel recht doet. Tot slot geven zowel leraren als leerlingen aan dat het muziekonderwijs een flinke impuls nodig heeft.

Zicht op ontwikkeling

In de tweede plaats houdt de school goed zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en leidt daar passende acties uit af. Zij maakt gebruik van een compleet leerlingvolgsysteem. Met behulp van toetsen, observaties, volginstrumenten en gesprekken met leerlingen verzamelt zij gegevens over de ontwikkeling van leerlingen. De leraren en intern begeleiders analyseren en bespreken de beschikbare informatie gedegen en bepalen vervolgens op basis

van hun conclusie op welke wijze het best tegemoet gekomen kan worden aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen. In een groepsplan worden de leerlingen per onderdeel geclusterd in drie groepen die variëren qua intensiteit van instructie of begeleiding. Naast de cognitieve vormingsgebieden leggen de leraren ook de differentiatiebehoefte met betrekking tot werkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling vast. Regelmatig worden de groepsplannen geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Uit de evaluaties blijkt dat de leraren goed op individueel niveau analyseren. Zij bespreken de groepsplannen en de evaluaties met de intern begeleiders. Waar nodig kunnen deze laatste ook ondersteuning bieden. Voor de leerlingen met een zogenaamd arrangement of eigen leerlijn stelt de school een groeidocument en/of ontwikkelingsperspectief op, waarin wordt vastgelegd hoe het onderwijs wordt afgestemd op hun onderwijsbehoeften. Gezien het beperkte aantal leerlingen op basisschool Menorah met een dergelijk profiel, beoordelen wij deze standaard niet.

Didactisch handelen

In de derde plaats constateren we tijdens de lessen die we hebben bezocht dat de leraren hun vak verstaan. De leraren leggen helder uit en de leerlingen zijn betrokken en zeer taakgericht aan het werk. Het is duidelijk dat de deskundigheidsbevordering die het team op deze aspecten volgt en gevolgd heeft, haar vruchten afwerpt. Door de inzet van gevarieerde en activerende werkvormen blijven de leerlingen betrokken en door regelmatig complimenten te geven aan individuele en groepjes leerlingen, weten de leerlingen zich gezien in hun positieve gedrag. Bovendien besteden de leraren niet alleen aandacht aan het lesdoel van de les, maar ook aan meer persoonlijke leerdoelen van leerlingen die de leerlingen zelf aanreiken. Verder stemmen de leraren hun onderwijs af op de verschillen tussen de leerlingen conform de groepsplannen. Dat wil zeggen dat deze plannen de basis vormen, maar dat de leraren deze ook per les bijstellen of aanpassen als daar op dat moment aanleiding voor is.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

Schoolklimaat

Pedagogisch klimaat

Het pedagogisch klimaat is goed verankerd in de schoolorganisatie. Zo heeft de school in de afgelopen jaren geïnvesteerd in het versterken van het pedagogisch klimaat met het accent op respectvol omgaan met elkaar. De school vond dit nodig, omdat zij in enkele groepen niet tevreden was over hoe leerlingen in het algemeen met elkaar omgingen. De basis van de aanpak is een methodisch aanbod, aangevuld met gerichte intensieve aanpakken als dat nodig is. Meerdere leraren zijn opgeleid om deze intensieve aanpakken te verzorgen. Zowel de ouders als de leerlingen met wie wij spraken tijdens het onderzoek, zijn erg tevreden over de sfeer op school.

Veiligheid

Daarnaast is de implementatie van een (nieuw) volginstrument voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen nagenoeg afgerond. Deze zal naast de dagelijkse scherpe observaties van de leraren, bruikbare aanvullende informatie geven. Basisschool Menorah heeft in haar visie verwoord dat zij de leerling als persoon in brede zin van het woord wil ondersteunen. Zij maakt dit in de praktijk waar.

De school geeft aan dat zij weet dat de wetgeving op het gebied van sociale veiligheid op een aantal punten aangescherpt is. Dit vraagt dat zij haar beleid op dit punt nog eens kritisch toetst aan de nieuwe wetgeving. Zo is er nog geen keuze gemaakt voor een instrument om de veiligheidsbeleving van kinderen te monitoren en is niet bij alle ouders en leerlingen bekend wie de vertrouwenspersoon en/of sociale veiligheidscoördinator binnen de school is.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		

Onderwijsresultaten

Resultaten

De leerresultaten van de leerlingen op basisschool Menorah zijn voldoende. Wij baseren dit oordeel op de leerresultaten die de leerlingen gemiddeld over de afgelopen drie jaar hebben behaald.

Tot nu toe heeft de school vooral de resultaten die behaald worden op onderdelen op het gebied van taal en rekenen scherp in beeld. De inspectie nodigt de school uit om ook de resultaten van de minder meetbare referentieniveaus in beeld te brengen, zoals mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid. Ook voor andere ontwikkelingsgebieden kan het een uitdaging zijn om doelen te stellen, waarmee de school tevens kan bepalen of haar onderwijs in deze gebieden inderdaad de verwachte toegevoegde waarde heeft.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg			•
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog			•

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg

Basisschool Menorah kent een duidelijk en helder stelsel van kwaliteitszorg, waarbij het schoolplan de basis vormt. Daarnaast beschrijft de school in tal van documenten uitgebreid hoe zij werkt en verzamelt zij kengetallen om de ontwikkeling in het onderwijs te kunnen meten. Uit het jaarplan blijkt duidelijk welke ontwikkeltrajecten actueel zijn en wie daarvoor verantwoordelijk is. Het geheel is geordend en gestructureerd. Omdat het evaluatie-instrument dat de school gebruikt breed is, en niet is aangepast aan de visie van de school, levert het veel verbeterpunten op. Door deze punten niet alleen op inhoud te structureren maar ook op verwachte looptijd en relevantie in het kader van haar visie, ontstaat er wellicht meer overzicht.

Kwaliteitscultuur

De professionele kwaliteitscultuur, een sterk punt van de school, is een goed uitgangspunt voor de verdere schoolontwikkeling. De leraren nemen deel aan didactische werkgroepen en een aantal leraren heeft zich door scholing gespecialiseerd. De meeste leraren komen op eigen initiatief met scholingsverzoeken, die vrijwel altijd aansluiten bij de actuele ontwikkelingen binnen de school. Het team geeft aan dat het tevreden is over de schoolcultuur.

Verantwoording en dialoog

De verantwoording en dialoog is 'goed'. De school investeert hier veel in en overlegt regelmatig ook met de ketenpartners. De laatste jaren blijkt wel dat ouders minder reageren op uitnodigingen van de school. De school doet er dan ook goed aan om in overleg met de ouders te zoeken naar communicatiemiddelen of -manieren, die bij ouders meer gehoor geven.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool Menorah. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur, de directie en het team van basisschool Menorah hebben het inspectiebezoek en het daaruit voortvloeiende rapport als positief en lovend ervaren. Het rapport beschrijft de ontwikkelingen op Menorah duidelijk en herkenbaar. De inspecteur heeft, wat ons betreft, de school goed beschreven en meegedacht over de ontwikkelingen die de school inmiddels heeft gerealiseerd en geborgd en die, naar onze mening, nog aandacht behoeven.

We zijn er echter nog niet, want basisschool Menorah is ambitieus en wil kinderen het best mogelijke onderwijs bieden. Directie en bestuur zien kansen voor verdere ontwikkeling van NT2-onderwijs, inhoudelijke versterking van het muziekonderwijs en het uitbouwen van Burgerschap en Sociale Cohesie. In de voorbereiding op de jaarplanning voor schooljaren 2017-2018 en 2018-2019 worden eerder genoemde onderdelen opgenomen in de planning.

De inspectie prees de wijze waarop de school de taakgerichtheid, kwaliteit van lesgeven en het bijbehorende klassenklimaat heeft opgezet. Deze opzet wordt in de komende periode met de andere scholen van PCPO gedeeld, zodat zij ook kennis kunnen nemen van de opzet en er eventueel hun voordeel mee kunnen doen.

Wanneer meerdere stakeholders en de inspectie Menorah als een school zien waar je met een gerust hart je kind kunt aanmelden dan spreekt hieruit waardering voor team en directie: de juiste weg is gevonden en er liggen mooie kansen om de kwaliteit verder uit te bouwen.